

УДК 330.3

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-18>

Коршун Е.С.

аспірат

Полтавський університет економіки і торгівлі

Флегантова А.Л.

кандидат економічних наук, доцент

Полтавський університет економіки і торгівлі

Korshun Eduard

Postgraduate Student

Poltava University of Economics and Trade

Flegantova Anna

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Poltava University of Economics and Trade

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН НА ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

THE IMPACT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF COUNTRIES ON THEIR COMPETITIVENESS

Робота присвячена дослідженню впливу інноваційної активності на глобальну конкурентоспроможність держав. Проблеми інновацій, інноваційного розвитку, конкурентоспроможності національної економіки займає одне з визначальних місць на макроекономічному рівні розвинених країн, та є досить актуальними в наукових і фахових колах. Інноваційний розвиток в умовах глобалізації може сприяти зміні парадигми економічного зростання, звертаючи увагу на створення цінності для суспільства та збалансоване використання ресурсів. Розвиток таких галузей, як креативна економіка, соціальне підприємництво та громадські інновації, може сприяти створенню більш справедливого та стабільного економічного середовища. Конкурентна перевага країни забезпечується наявністю або використанням унікальних технологій, ідей. Одним із найпотужніших стимулів, що змушує країни рухатися шляхом інновацій в умовах розвитку міжнародних економічних відносин, є глобальна конкуренція. Високий темп технологічного прогресу, зміни в умовах глобального ринку та постійне оновлення вимог суспільства породжують потребу в інноваціях як необхідному інструменті для вирішення складних економічних проблем. За рахунок інноваційного розвитку більшість розвинутих країн світу досягли високої конкурентоспроможності та стійкого економічного зростання, для кожної держави життєвонеобхідно бути конкурентоспроможними та інноваційними на ринку. Інновації – ключовий фактор економічного розвитку, в сучасному світі стають не лише об'єктом загального зацікавлення, але й предметом активних досліджень та практичних застосувань. Нами було проведено аналіз даних на прикладі країн, що відносяться до різних економічних груп, з метою виявлення впливу важливості інноваційних процесів для підвищення конкурентоспроможності країн у глобальному економічному середовищі. Взято перелік країн із різним типом розвитку економіки і застосовано до них метод кореляційного аналізу, для отримання результату дослідження. Було використано методи порівняльного аналізу, узагальнення, економіко-статистичний, системно-структурний. Одержані результати дослідження вказують на важливість інноваційних процесів для підвищення конкурентоспроможності країн у глобальному економічному середовищі.

Ключові слова: інновації, інноваційна активність, конкурентоспроможність, індекс інновацій, індекс глобальної конкурентоспроможності, коефіцієнт кореляції.

The work is devoted to the study of the impact of innovative activity on the global competitiveness of states. The problems of innovation, innovative development, and competitiveness of the national economy occupy one of the defining places at the macroeconomic level of developed countries and are quite relevant in scientific and professional circles. Innovative development in the context of globalization can contribute to a change in the paradigm of economic growth, paying attention to the creation of value for society and the balanced use of resources. The development of such industries as the creative economy, social entrepreneurship, and public innovation can contribute to the creation of a more just and stable economic environment. The competitive advantage of a country is ensured by the presence or use of unique technologies and ideas. One of the most powerful incentives that forces countries to move along the path of innovation in the context of the development of international economic relations is global competition. The high rate of technological progress, changes in the global market, and the constant updating of society's requirements generate the need for innovation as a necessary

tool for solving complex economic problems. Due to innovative development, most of the developed countries of the world have achieved high competitiveness and sustainable economic growth, it is vital for every state to be competitive and innovative in the market. Innovations are a key factor in economic development, in the modern world they are becoming not only an object of general interest, but also a subject of active research and practical applications. We conducted a data analysis on the example of countries belonging to different economic groups, in order to identify the impact of the importance of innovation processes for increasing the competitiveness of countries in the global economic environment. A list of countries with different types of economic development was taken and the correlation analysis method was applied to them to obtain the research result. The methods of comparative analysis, generalization, economic and statistical, system and structural were used. The obtained research results indicate the importance of innovation processes for increasing the competitiveness of countries in the global economic environment.

Keywords: innovation, innovative activity, competitiveness, innovation index, global competitiveness index, correlation coefficient.

Постановка проблеми. Проблеми інновацій, інноваційного розвитку, конкурентоспроможності національної економіки займає одне з визначальних місць на макроекономічному рівні розвинених країн, та є досить актуальними в наукових і фахових колах. Для кращого функціонування будь якого економічного суб'єкта незалежно від рівня (національного чи міжнародного) конкурентоспроможність можна вважати одним з поштовхів спрямованих на значне підвищення техніко економічної ефективності діяльності організації.

Інновації є одним з головних факторів підвищення конкурентоспроможності економіки, вони дають змогу країнам, що володіють інноваційними перевагами, займати провідне місце в світовому співтоваристві. На сьогодні стає актуальним дослідження впливу інновацій на рівень конкурентоспроможності національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження багатьох науковців підтверджують факт, що інновації підвищують продуктивність та конкурентоспроможність держав. Істотний внесок у дослідження ролі інновацій в економічному розвитку та підвищенні конкурентоспроможності національної економіки зробили наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, наприклад: І. Алексєєва, В. Амітана, Б. Буркинського, О. Виноградової, А. Дагаєва, П. Друкера, Б. Йонсона, Дж. М. Кейнса, О. Кузьміна, А. Кучерової, В. Гейця, К. Маркса та ін.

В Україні найбільший внесок у наукову теорію щодо необхідності створення інноваційної економіки, що має ґрунтуватись на знанневих ресурсах суспільства, інвестиціях і «високих» технологіях, своїми дослідженнями та публікаціями здійснює Л. Федулова [5].

Серед зарубіжних науковців найбільшого авторитету останніми роками здобули К. Фрімен, Б.А. Лундваллі, Р. Нельсон [1], які вивчали вплив технологічних інновацій на економічне зростання країн та становлення, функціонування й перспективи розвитку національних інноваційних систем.

Формулювання завдання дослідження. Мета даної статті полягає в систематизації визначення ролі інновацій у сучасній економіці, та їх впливу на глобальну конкурентоспроможність держав.

Виклад основного матеріалу дослідження. Світовий досвід засвідчує, що основою для економічного зростання як на мікро рівні, так і на рівні економіки певної країни, є активний розвиток та стимулювання інноваційної діяльності. Передумовою зміцнення конкурентоспроможності як бізнес-структур, так і наці-

ональних економік виступає цілісний та постійний інноваційний процес. Сучасні глобальні процеси підсилюють вагомість інноваційного розвитку компаній, які безпосередньо призводять до змін в інноваційних системах країн.

В основі інновацій лежить процес удосконалення, відкриття нового, ефективному засвоєнні та впровадженні нововведень, спрямованих на оновлення технологій, обладнання, організації виробництва та освоєння нових видів продукції, і соціальних інновацій, спрямованих на ефективну зміну поведінки персоналу для досягнення запланованого результату.

Поєднання всіх компонентів дозволяє системі не тільки виживати в умовах загострення конкуренції, а й досягати необхідного рівня конкурентоспроможності [3].

В економічній науці конкурентоспроможність розглядається як комплекс економічних, науково-технічних, виробничих, організаційних, управлінських та інших факторів, що реалізуються в товарах та послугах, які успішно конкурують на внутрішніх і світових ринках.

Зазначимо, що в останні десятиріччя у світі відбувся перехід від статичних і динамічних конкурентних переваг до інноваційних, досягнення яких перш за все пов'язане з переходом країн на інноваційний шлях з метою досягнення якісно нового рівня соціально-економічного розвитку. Місце країни в міжнародному співтоваристві все більш визначається станом освіти, обсягами використання досягнень науки й техніки, ефективністю інтеграції факторів виробництва, капіталу, інформаційних та інтелектуальних ресурсів.

Для зростання національної конкурентоспроможності країни необхідна постійна спрямованість її економіки на пошук, здійснення і впровадження нововведень, тобто, на інноваційний шлях розвитку, адже існує пряма залежність між конкурентними перевагами системи та її спроможністю впроваджувати інновації. Мається на увазі організація інноваційного бізнесу як головного фактору успіху в міжнародній конкуренції.

Конкурентоспроможність національної економіки залежить від комплексної системи факторів, що значно ускладнює її оцінку. Одним із найзручніших і найефективніших інструментів визначення конкурентоздатності держави є аналіз її позицій у глобальних рейтингах конкурентоспроможності. Це дає змогу оцінити поточний стан відносин країни з іншими, виокремити сильні та слабкі сторони її економіки, а також знайти шляхи посилення конкурентних переваг.

Рівень конкурентоспроможності оцінюється за різними методиками, зокрема провідними міжнародними організаціями, такими як Світовий економічний форум та Інститут розвитку менеджменту.

Для дослідження оберемо індекс інновацій та індекс глобальної конкурентоспроможності країн, та порівняємо їх у розвинених, середньо розвинених та країнах, що розвиваються (Табл. 1–3) [4; 6].

Найбільший показник індексу інновацій у 2023 році, серед розвинених країн, має Швеція і складає – 64,2 бали, випередивши США – 63,5, також до п'ятірки лідерів увійшли: Велика Британія, Фінляндія та Нідерланди. Загалом, індекс у розвинених країнах має тенденцію до росту, проте у 2018 та 2020 роках у більшості країн показник знизився. Найкраще збільшення показника відбулось у 2023 році, у порівнянні з 2022 роком, приріст 4,3 бали, Фінляндія. Серед аналі-

зованих країн, можна виокремити Італію, де показник майже не змінюється, впродовж 10 років.

Аналізуючи індекс середньо розвинених країн, можемо спостерігати, що значного збільшення не відбувалось. Найбільше збільшення показника відбулося у 2023 році, у порівнянні з 2022 – 4,7 бали, Литва, хоча з 2017 у цій країні спостерігалось зменшення показника. Серед аналізованих країн, можна виокремити наступні, які мають високі показники у 2023 році – Чехія (44,8 бали), Португалія (44,9 бали) та Гонконг (53,3 бали). В Україні, розпочинаючи з 2018 показник знижується, досить суттєве зменшення відбулось у 2022 році на 4,6 бали.

Аналізуючи показник інновацій країн, що розвиваються, можемо спостерігати, що значного збільшення за аналізований період не відбувається. Індекс Ефіопії має тенденцію до зменшення з 2016 року, і на 2023

Таблиця 1

Індекс інновацій розвинених країн

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
США	63,5	61,8	61,3	60,6	61,7	59,8	61,4	61,4	60,1	60,1	60,3
Японія	54,6	53,6	54,5	52,7	54,7	54,9	54,7	54,5	54,0	52,4	52,2
Італія	46,6	46,1	45,7	45,7	46,3	46,3	47,0	47,3	46,4	45,6	47,8
Німеччина	58,8	57,2	57,3	56,5	58,2	58,0	58,4	57,9	57,0	56,0	55,8
Франція	56,0	55,0	55,0	53,6	54,2	54,4	54,2	54,0	53,6	52,2	52,8
Канада	53,8	50,8	53,1	52,3	53,9	53,0	53,6	54,7	55,7	56,1	57,6
Австралія	49,7	47,1	50,9	48,3	50,3	51,3	51,8	53,1	55,2	55,0	53,1
Данія	58,7	55,9	57,3	57,5	58,4	58,4	58,7	58,4	57,7	57,5	58,3
Швеція	64,2	61,6	63,1	62,5	63,6	63,1	63,8	63,6	62,4	62,3	61,4
Бельгія	49,9	46,9	49,2	49,1	50,2	50,5	49,8	52,0	50,9	51,7	52,5
Велика Британія	62,4	59,7	59,8	59,8	61,3	60,1	60,9	61,9	62,4	62,4	61,2
Фінляндія	61,2	56,9	58,4	57,0	59,9	59,6	58,5	59,9	56,0	60,7	59,5
Нідерланди	60,4	58,0	58,6	58,8	61,4	63,3	63,4	58,3	61,6	60,6	61,1
Ісландія	50,7	49,5	51,8	49,2	51,5	51,2	55,7	56,0	57,0	54,0	56,4
Нова Зеландія	46,6	47,2	47,5	47,0	49,5	51,3	52,8	54,2	55,9	54,5	54,4

Джерело: узагальнено та складено авторами на основі [7]

Таблиця 2

Індекс інновацій середньо розвинених країн

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Бразилія	33,6	32,5	34,2	32,0	33,8	33,4	33,1	33,2	34,9	36,3	36,3
Аргентина	28,0	28,6	29,8	28,3	31,9	30,6	32,0	30,2	34,3	35,1	37,7
Чилі	33,3	34,0	35,1	33,9	36,6	37,8	38,7	38,4	41,2	40,6	40,6
Гонконг	53,3	51,8	53,7	54,2	55,5	54,6	53,9	55,7	57,2	56,8	59,4
Португалія	44,9	42,1	44,2	43,5	44,6	45,7	46,0	46,4	46,6	45,6	45,1
Мексика	31,0	31,0	34,5	33,6	36,0	35,3	35,8	34,5	38,0	36,0	36,8
Туреччина	38,6	38,1	38,3	34,9	36,5	37,4	38,9	39,0	37,8	38,2	36,0
Болгарія	39,0	39,5	42,4	41,0	40,3	42,6	42,8	41,4	42,2	40,7	41,3
Грузія	29,9	27,9	32,4	31,8	37,0	35,0	34,4	33,9	33,8	34,5	35,6
Україна	32,8	31,0	35,6	36,3	37,4	38,5	37,6	35,7	36,4	36,3	35,8
Чехія	44,8	42,8	49,0	48,3	49,4	48,7	51,0	49,4	51,3	50,2	48,4
Латвія	39,7	36,5	39,9	39,2	41,5	41,2	41,1	41,8	42,3	41,0	41,4
Литва	42,0	37,3	40,0	41,1	43,2	43,2	44,6	44,3	45,5	44,8	45,2
Румунія	34,7	34,1	35,6	35,9	36,8	37,6	39,2	37,9	38,2	38,0	40,3
Польща	37,7	37,5	39,9	39,9	41,3	41,7	42,0	40,2	40,2	40,6	40,1

Джерело: узагальнено та складено авторами на основі [7]

Таблиця 3

Індекс інновацій країн, що розвиваються

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Єгипет	24,2	22,7	25,1	24,2	27,5	27,2	26,0	26,0	28,9	30,0	28,5
Індонезія	30,3	27,9	27,1	26,5	29,7	29,8	30,1	29,1	29,8	31,8	31,9
Туніс	26,9	27,9	30,7	31,2	32,8	32,9	32,3	30,5	33,4	32,9	35,8
Пакистан	23,3	23,0	24,4	22,3	25,4	24,1	23,8	22,6	23,1	24,0	23,3
Іран	30,1	32,9	32,9	30,9	34,4	33,4	32,1	30,5	28,4	26,1	27,3
Нігер	12,4	14,6	17,8	17,2	18,1	20,6	21,2	20,4	21,2	24,3	24,0
Еквадор	20,5	20,3	25,4	24,1	26,7	26,8	29,1	27,1	26,8	27,5	32,8
Філіппіни	32,2	30,7	35,3	35,2	36,1	31,6	32,5	31,8	31,0	29,9	31,2
Перу	27,7	29,1	31,2	28,8	32,9	31,8	32,9	32,5	34,9	34,7	36,0
Колумбія	29,4	29,2	31,7	30,8	33,0	33,8	34,8	34,2	36,4	35,5	37,4
Кенія	21,2	22,7	27,5	26,1	31,1	31,1	30,9	30,4	30,2	31,8	30,3
Марокко	28,4	28,8	29,3	29,0	31,6	31,1	32,7	32,3	33,2	32,2	30,9
Гана	21,3	20,8	22,3	22,3	25,3	24,5	25,6	26,6	28,0	30,3	30,6
Ефіопія	14,3	16,3	18,6	18,1	24,2	24,2	24,2	24,8	24,2	25,4	24,8
Непал	18,8	17,6	22,5	24,3	24,8	24,7	24,2	23,1	21,1	23,8	25,0

Джерело: узагальнено та складено авторами на основі [7]

становить 14,3 бали. Також індекс Непалу на 2023 рік складає 18,8 бали, в порівнянні з 2019 роком – 24,8 бали. У 2022 році відбулось зменшення індексу інновацій Кенії на 4,8 бали, в порівнянні з 2021 роком.

Аналізуючи індекс глобальної конкурентоспроможності даних країн, можемо спостерігати, що у 2023 році різниця між показниками США і Данії лише 0,1 бал, також до п'ятірки увійшли Нідерланди, Фінляндія, Швеція та Австралія (мають по 73,9 бали). Серед аналізованого періоду найбільшим показник країн був у 2018 році, наприклад у США склав 85,6 бали, потім йде поступове зменшення.

З наведених у таблицях 4–6 даних, можемо спостерігати, що індекс глобальної конкурентоспроможності середньорозвинених країн з 2013 року по 2019 мав тенденцію до росту та показували, та країни як Чилі (70,5 бали), Португалія (70,4 бали) у 2019 мали найбільший показник, серед аналізуючого періоду та Чехія (71,2 бали) –

у 2018 році. Проте у 2020 відбулося суттєве зменшення індексу. Найбільше у Туреччині на 23,8 бали.

Аналізуючи індекс глобальної конкурентоспроможності країн, що розвиваються, можемо дійти висновку, що як і в інших країнах до 2019 спостерігалось збільшення даного показника. Можемо виділити такі країни як Колумбія (62,7 бали), Перу (61,7 бали), Індонезія (64,9 бали) та Марокко (60,0 бали). З 2020 показник погіршується, найбільше у Марокко на 27,1 бали, і на даний момент показник на рівні 31,5 бали. Також, можемо виокремити Ефіопію, де показник на 2023 склав лише 19,8 бали, хоча в 2018 був на рівні 44,5, Іран – також суттєво зменшився показник з 54,9 балах у 2018 році до 28,0 у 2023 році.

Нами були розраховані коефіцієнти кореляції по роках і по групам країн. У 2015–2016 році знайшли для індексу інновацій середнє арифметичне, щоб була співставність з показником індексу глобальної

Таблиця 4

Індекс глобальної конкурентоспроможності розвинених країн

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016–2015	2014	2013
США	76,6	73,9	78,8	79,0	83,7	85,6	84,8	67,9	68,3	67,5
Японія	61,6	59,7	68,6	66,0	82,3	82,5	81,6	60,9	58,0	59,8
Італія	58,1	54,4	58,7	52,9	71,5	70,8	70,5	50,2	49,4	51,6
Німеччина	69,9	68,1	74,1	72,3	81,8	82,8	82,6	63,8	61,7	65,0
Франція	66,9	64,5	69,1	64,8	78,8	78,0	77,4	59,1	56,4	60,8
Канада	70,1	68,1	74,7	71,2	79,6	79,9	80,0	65,3	66,4	66,2
Австралія	73,9	71,9	75,0	72,5	78,7	78,9	78,2	65,0	64,0	65,0
Данія	76,5	75,4	77,9	75,1	81,2	80,6	79,9	67,8	64,1	68,3
Швеція	73,9	73,9	77,9	75,8	81,2	81,7	81,6	66,6	65,7	68,8
Бельгія	69,1	67,6	72,1	68,8	76,4	76,6	76,6	61,8	59,7	65,6
Велика Британія	73,7	71,5	74,8	72,2	81,2	82,0	82,1	66,5	64,7	68,1
Фінляндія	74,3	73,2	77,0	74,4	80,2	80,3	79,8	65,3	62,1	67,7
Нідерланди	74,8	73,9	77,3	74,9	82,4	82,4	82,2	65,2	63,2	68,1
Ісландія	69,4	68,9	75,2	70,9	74,7	74,5	74,6	62,0	60,5	67,0
Нова Зеландія	67,3	66,8	73,8	69,8	76,7	77,5	78,1	65,2	60,5	64,6

Джерело: узагальнено та складено авторами на основі [2]

Індекс глобальної конкурентоспроможності середньо розвинених країн

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016–2015	2014	2013
Бразилія	42,7	39,4	43,2	38,1	60,9	59,5	59,7	41,3	42,8	42,5
Аргентина	45,6	43,4	48,4	45,3	57,2	57,5	57,4	41,4	41,1	43,1
Чилі	55,5	52,5	60,0	53,9	70,5	70,3	69,4	52,5	53,2	53,7
Греція	52,7	49,3	52,7	47,5	62,6	62,1	62,2	46,2	42,6	42,8
Португалія	61,6	59,3	62,9	57,8	70,4	70,2	69,7	52,8	50,3	51,4
Мексика	42,2	39,3	46,2	41,0	64,9	64,6	64,1	42,4	40,5	41,0
Туреччина	40,2	37,6	43,1	38,3	62,1	61,6	61,4	42,3	40,6	41,1
Болгарія	49,0	46,0	51,7	45,7	64,9	63,6	62,4	48,7	44,1	47,5
Грузія	50,2	46,4	49,9	41,1	60,6	60,9	59,9	42,8	–	44,6
Україна	44,8	40,5	47,4	41,4	57,0	57,0	53,9	41,4	37,6	41,1
Чехія	62,4	60,9	65,0	60,9	70,9	71,2	69,9	60,9	56,0	58,5
Латвія	58,7	54,5	60,2	53,3	68,4	67,1	66,4	52,5	49,4	51,2
Литва	56,8	55,5	60,6	54,4	67,0	66,2	64,8	54,4	52,8	53,9
Румунія	47,4	44,2	49,5	42,1	64,4	63,5	62,2	45,1	39,2	41,8
Польща	54,1	50,2	55,9	49,4	68,9	68,2	68,0	52,0	49,1	53,2

Джерело: узагальнено та складено авторами на основі [2]

Таблиця 6

Індекс глобальної конкурентоспроможності країн, що розвиваються

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016–2015	2014	2013
Єгипет	37,7	35,8	40,3	34,7	54,5	53,6	53,2	34,7	32,9	33,4
Індонезія	40,2	37,0	42,0	41,8	64,6	64,9	63,5	34,3	31,1	37,0
Туніс	36,7	34,6	41,5	38,2	56,4	55,6	54,6	39,8	39,1	–
Пакистан	28,7	26,3	31,7	30,6	51,4	51,1	49,8	29,0	28,5	31,8
Іран	28,0	26,4	34,3	32,6	53,0	54,9	54,5	32,0	32,9	28,9
Нігерія	28,1	26,7	31,4	29,2	48,3	47,5	47,0	–	–	–
Еквадор	38,7	35,7	40,3	37,2	55,7	55,8	55,4	38,3	38,7	39,5
Філіппіни	39,2	38,0	44,6	47,5	61,9	62,1	59,8	44,2	41,5	40,3
Перу	39,9	38,5	39,6	38,6	61,7	61,3	61,1	39,5	39,5	41,5
Колумбія	42,4	41,5	44,2	39,8	62,7	61,6	61,5	42,4	41,9	40,8
Кенія	31,7	29,8	37,2	36,4	54,1	53,7	53,3	36,1	–	31,3
Марокко	31,5	29,9	37,5	32,9	60,0	58,5	57,7	33,2	31,6	33,3
Гана	33,0	32,2	37,8	36,4	51,2	51,3	49,9	29,6	30,3	–
Ефіопія	19,8	18,5	22,6	25,0	44,4	44,5	43,9	26,6	–	29,3
Непал	29,4	26,5	29,9	26,2	51,6	50,8	49,5	–	–	–

Джерело: узагальнено та складено авторами на основі [2]

конкурентоспроможності. Коефіцієнти кореляції, наведені в таблицях 7–9.

Проаналізувавши коефіцієнт кореляції для розвинених країн, можемо дійти висновку, що високий зв'язок був у 2013–2019 роках. Потім, у наступних роках, спостерігається помірний зв'язок.

Проаналізувавши коефіцієнт кореляції індексу глобальної конкурентоспроможності та індексу інновацій для середньорозвинених країн, можемо спостерігати, що у 2013, 2014, 2018, 2019 та 2022 спостерігається помітний зв'язок. Помірний зв'язок був у 2017, 2020, 2021 та 2023 роках.

Проаналізувавши коефіцієнт кореляції індексу глобальної конкурентоспроможності та індексу інновацій для країн, що розвиваються, можемо дійти висновку, що помітний зв'язок був у 2014, 2022 та 2023 роках. У 2013, 2015–2017, 2019–2021 роках – зв'язок був високим.

Висновки. Інновації здатні пояснити безпрецедентне зростання ринкової економіки розвинених країн, досягнення світових рівнів конкурентоспроможності та зайняття ними провідних позицій на міжнародних ринках товарів та послуг через вдалу конкурентну боротьбу та перемогу над суперниками. Нездатність до здійснення інновацій породжує значний ризик опинитися на позиціях аутсайдера, адже, у кінцевому наслідку, це призводить до обмеження можливостей розвитку та використання наявного потенціалу.

Саме інновації, які спрямовані на створення нової або поліпшення існуючої продукції, послуг або технологій, можуть розглядатися як головне питання підвищення конкурентоспроможності як окремим підприємств, так і економіки в цілому. Слід відзначити, що сьогодні немає країни, де економічне змагання за лідерство на світових ринках не пов'язувалося б з інноваціями.

Таблиця 7

**Коефіцієнт кореляції індексу глобальної конкурентоспроможності
та індексу інновацій для розвинених країн**

Роки	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016–2015	2014	2013
r	0,662	0,563	0,664	0,686	0,843	0,821	0,790	0,824	0,843	0,864

Джерело: складено на основі таблиці 1 та таблиці 2

Таблиця 8

**Коефіцієнт кореляції індексу глобальної конкурентоспроможності
та індексу інновацій для середньорозвинених країн**

Роки	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016–2015	2014	2013
r	0,568	0,495	0,515	0,567	0,442	0,488	0,526	0,644	0,482	0,350

Джерело: складено на основі таблиці 3 та таблиці 4

Таблиця 9

**Коефіцієнт кореляції індексу глобальної конкурентоспроможності
та індексу інновацій для країн що розвиваються**

Роки	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016–2015	2014	2013
r	0,645	0,552	0,719	0,722	0,719	0,751	0,831	0,744	0,528	0,837

Джерело: складено на основі таблиці 5 та таблиці 6

Список використаних джерел:

- Freeman C. Technology Policy and Economic Performance: Lessons from Japan. London, Frances Pinter, 1987.
- Global Competitiveness Index (GCI) – Glossary. DataBank. 2025. URL: [https://databank.worldbank.org/metadataglossary/africa-developmentindicators/series/GCI.INDEX.XQ#:~:text=The%20Global%20Competitiveness%20Index%20\(GCI,of%20productivity%20of%20a%20country](https://databank.worldbank.org/metadataglossary/africa-developmentindicators/series/GCI.INDEX.XQ#:~:text=The%20Global%20Competitiveness%20Index%20(GCI,of%20productivity%20of%20a%20country) (дата звернення: 10.02.2025).
- Hurzhyi, N., Mishustina, T., Kulinich, T., Dashko, I., Harmider, L., & Taranenko, I. The Impact of Innovative Development on the Competitiveness of Enterprises. *Postmodern Openings*. 2021. No. 12(4), P. 141–152. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/12.4/365>
- Скабара Р.М. Основні типи країн. Львів, 2020. URL: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/29291/1/LEK_8.pdf (дата звернення: 10.02.2025).
- Технологічна модернізація промисловості України / За ред. д-ра екон. наук Л.І.Федулової, Київ : Ін-т екон. та прогнозув. 2008. 472 с.
- World Bank country classifications by income level for 2024. World bank Blogs. 2024. URL: <https://blogs.worldbank.org/en/opendata/world-bank-country-classifications-by-income-level-for-2024-2025#:~:text=The%20World%20Bank%20Group%20assigns,of%20the%20previous%20calendar%20year> (дата звернення: 10.02.2025).
- World Intellectual Property Organization. 2025. URL: <https://www.wipo.int/portal/en/> (дата звернення: 10.02.2025).

References:

- Freeman C. (1987) Technology Policy and Economic Performance: Lessons from Japan. London, Frances Pinter.
- Global Competitiveness Index (GCI) – Glossary. DataBank. (2025). Available at: [https://databank.worldbank.org/metadataglossary/africa-developmentindicators/series/GCI.INDEX.XQ#:~:text=The%20Global%20Competitiveness%20Index%20\(GCI,of%20productivity%20of%20a%20country](https://databank.worldbank.org/metadataglossary/africa-developmentindicators/series/GCI.INDEX.XQ#:~:text=The%20Global%20Competitiveness%20Index%20(GCI,of%20productivity%20of%20a%20country) (accessed February 10, 2025).
- Hurzhyi, N., Mishustina, T., Kulinich, T., Dashko, I., Harmider, L., & Taranenko, I. (2021) The Impact of Innovative Development on the Competitiveness of Enterprises. *Postmodern Openings*, no. 12(4), pp. 141–152. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/12.4/365>
- Skabara R. M. (2020). *Osnovni typy krain [Main types of countries]*. Lviv. Available at: https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/29291/1/LEK_8.pdf (accessed February 10, 2025).
- Fedulovoi L. I. (Eds.) (2008) *Tekhnolohichna modernizatsiia promyslovosti Ukrainy [Technological modernization of the industry of Ukraine]*. In *In-t ekon. ta prohnozuv [Institute of Economics and Forecasting]*. Kyiv. 472 p. (in Ukrainian)
- World Bank country classifications by income level for 2024. World bank Blogs. (2024). Available at: <https://blogs.worldbank.org/en/opendata/world-bank-country-classifications-by-income-level-for-2024-2025#:~:text=The%20World%20Bank%20Group%20assigns,of%20the%20previous%20calendar%20year> (accessed February 10, 2025).
- World Intellectual Property Organization. (2025). Available at: <https://www.wipo.int/portal/en/> (accessed February 10, 2025).